

és így azután csak másnap folytathatja a külön irodában az irat kutatását. Az irattárban a kézbesítési nehézségek miatt olyan nagy a torlódás, hogy két jogerő megállapítása sokszor az egész értesítési időt veszi igénybe, úgy hogy aznap már a külön irodában értesítést nem kaphat. A kezelő személyzet nyugodt munkája szempontjából is kívánatosabb lenne, ha reggel friss erővel végeznék az érdemleges munkát és dél felé folytatólagosan lenne az ingyenes és tudakozó lappal való értesítésadás (pl. 11—12-ig és 12—1-ig.)

A takarékoság követelte létszámcsoökkentés és egyszerűsítés feltételezi a felek segítőmunkáját, szükséges, hogy a felek a saját érdekükben a bírósági személyzetet feleslegesen ne zaklassák, de viszont a bíróságoknak is örömmel kell fogadni, meg kell könnyíteni a felek tevékenységét, mert hiszen a bíróság és a fél munkájának harmóniában kell lenni, ki kell egészíteni egymást, hogy csekély anyagi eszközeinkkel az igazságszolgáltatás relatív jósága elérhető legyen.

ifj. dr. Szigeti László.

Eljárási költségek késedelmes fizetése. A romló korona időszakában különösen méltánytalan volt a bírói gyakorlatnak az az elve, mely a jogerősen megítélt követelés járulékaiknak, köztük a perköltségeknek valorizációját megtagadta, még akkor is, ha az alapkövetelés teljes mértékben valorizáltatott. Így még nyilván rosszhiszemű késedelem esetén is, felperesi ügyvédnek gyakran kellett a pénzürték további romlása révén a hosszadalmas felelbiteli, majd végrehajtási eljárás folyamán súlyos veszteségeket szenvednie. Csekélyebb mértékben ugyan, de ma is fennáll ez az anomália, mert míg a tőkekövetelés késedelmes kiegyenlítését a késedelmi kamat, ha fogyatékos módon is, de némi joghátránnyal sújtja, addig az adós, ki a tőkét megfizette, a kamat és költség kiegyenlítésével egészen az árverés napjáig késlekedhet, anélkül, hogy ezért a felperes képviselőjének bármilyen rekompenzációban lenne része. A végrehajtás során az ügyvéd részére megállapított díjak annál kevésbé tekinthetők ily kártalanításnak, mert nemcsak nem haladják túl a végrehajtás körül kifejtett munkának tényleges egyenértékét — sőt többnyire csekélyebbek annál, — hanem igen gyakran nem is ugyanaz az ügyvéd folytatja le a végrehajtást, ki a felperest a perben képviselte.

Az ügyvéd munkájának ily devalválása pedig, jól tudjuk, egészen ségtelen jelenség nemcsak a méltánytalanságnál fogva, mely benne rejlik, hanem azért is, mert sok ügyvédet arra készítet, hogy az ügyek vitelét csak előleg felvétele mellett vállalja és másfelől előidőzi önkénytelenül is azt, hogy az ügyvéd kevesebb figyelmet s ügybuzgalmat fordít azokra az ügyekre, melyek lebonyolítása természetüknél fogva hosszabb ideig tart, hiszen ugyanis csak csekélyebb hányadát kapja meg munkája értékének s inkább a rövid idő alatt befejezhető ügyekkel foglalkozik.

Az az elméleti megfontolás, hogy a járulékokat ujjabb járulékok nem kísérik, főleg az ügyvédi költség tekintetében azért nem helyes,

mert utóbbi nemcsak hogy lényegileg nem a felperest, hanem képviselőjét illeti, de a Pp. 18. §-a szerint közvetlenül ennek kezéhez fizetendő s e törvényhely alapján alperes ellen a költség erejéig az ügyvéd saját nevében is kérheti a végrehajtást. Már pedig az ügyvéd szempontjából az eljárási költség nem járulék, hanem tőkeösszeg jellegével bír, ez lévén létfenntartásának alapja. Nem is vitatható ez abban az esetben, midőn az ügyvéd saját felétől követeli a költségeket és azok után feltétlenül kamat, sőt újabb eljárási költség is jár, indokolatlan tehát alóla a késedelmesen fizető ellenfelet mentesíteni.

Nem óhajtok itt közelebbről foglalkozni azokkal az egyéb érvekkel, melyek a perköltségnek járulékszerű jellegét elméleti tekintetben is hatásonosan cáfolják, amilyen pl. az a tény, hogy perköltség jár a pernyertes alperesnek is, aki pedig semmiféle tőkét nem követel, továbbá a perköltségnek a puszta megállapításra irányuló perekben való felszámítása. Csupán két gyakorlati szempontra legyen szabad rámutatni, melyek a költségnek tőkéhez hasonlóan való kezelését nyomatékosan indokolják. Egyik az, hogy a bíróság a költséget csak a pertárgy értékének s az ügyre indokolt módon fordított munkának figyelembevételével állapítja meg, nem vizsgálja azonban, hogy a kereseti igény alapos volt-e, vagy sem, célt ért-e vagy sem; a saját féllel szemben megállapítható költség tehát, — mely elsőfokon esetleg az ellenfél terhére nyert megállapítást s melyet csak a pernek a felsőbb fórum előtt való elvesztése fojttán kell az ügyvéd saját ügyfelének viselnie, — nincs az alapkövetelés érvényesítésétől feltételezve. A másik az, hogy az ügyvéd igen gyakran kénytelen ügyfele helyett illetéket s egyéb (fordítási, hitelesítési, stb.) költségeket előlegezni, sőt az illetéknél őt erre, lelevezés terhével egyenesen a törvény kényszeríti. E kiadások visszatérítésére való igényét feltétlenül el kell ismerni, akár az ellenfél, akár saját ügyfele által lesznek viselendők, ezzel szemben azonban az ügyvéd többnyire az ügy lebonyolítása után, tehát csak hónapokkal később kapja vissza az általa kiadott összegeket és nagy kamatveszteséget kénytelen elszenvedni.

Kívánatos volna tehát az ítéletben statuált kamatfizetési kötelezettséget a perköltségek után számítandó kamatokra is kiterjeszteni, más felől meg nem cáfolható vélelem gyanánt felállítani azt, hogy a közvetlenül felperes kezéhez kifizetett perbeli összegek is elsősorban az ügyvédi költségek kielégítésére szolgálnak és pedig az illető bírói határozat közlésétől kezdve járó kamatokkal együtt. El kell ugyan ismernünk, hogy ameddig fennáll az az elv, hogy a perköltség nem egyéb a tőkének járuléknál, addig súlyos jogtalanság volna előbb a járulékot s csak azután a tőkét kiegyenlíteni; nem szabad továbbá figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy egyes ügyvédek a perköltségnek ily módon való előnyös kielégítése által könnyen jutnának kísértésbe, hogy e szabály alkalmazásával a fél rovására visszaéljenek. Ámde a járulékszerűség elve, mint rámutattunk, egyáltalában nem megdönthetetlen igazság; a visszaélések meggátlására pedig, a fennálló büntető és fegyelmi szabályok esetleges szigorítása útján lehetne intézkedni. Az előnyös kielégítés révén mindenestre elkerülhető volna az a, sajnos, nem ritka eset, hogy a felek az

ügyvéd háta megett oly módon egyeznek ki, hogy a költségek viseléséről vagy egyáltalában nem gondoskodnak, vagy azokat felperes a pusztá tőke, vagy egyezségi összeg felvétele mellett magára vállalja ugyan, de ügyvédjének még sem fizeti meg; így azután utóbbi vagy az ellenfelet végrehajtani, vagy kifejezett elengedés esetében, saját ügyfelét perelni kénytelen.

Dr. Wagner György.

Költség-megállapítás. A peres díjszabás aranyskálája annakidején általában megnyugvást keltett. A mechanikus és sablonos munkát a mechanikus díjszabás alkalmazása nagyjában honorálja is. Az ügyvéd igazi munkája azonban az érdemleges pervitelben mutatkozik. Ez a munka pedig — a par excellence szellemi, jogászai tevékenység — a díjmegállapításnál rendszerint figyelembe nem jön. Egyes bírák még valamennyi tárgyalás munkadíját sem állapítják meg, úgy, hogy három-négy tárgyalás után a költség nem több, mint egy hasonló substrátumu perben mulasztási ítélettel közölt költség. Olyan díjmegállapítás pedig, mely az átlagos munkát meghaladó komolyabb, szövevényesebb jogi munkát honorálná, ritka mint a fehér holló. Pedig a skála csak elhatárolás lefelé, de nem zárja ki, sőt megköveteli az ügyvédi munka esetenként való felértékelését.

A helyes díjmegállapításnak gazdasági előnyein túlmenő, az ügyvédség fejlődését irányító hatása volna. Bár ha úgy véljük, hogy kenyérkérdésről van szó, akkor sem kelthet megütközést, sőt tiszteletet érdemlő az a törekvés, hogy ezt a kérdést becsületes munkával, készületségünk kimélyítésével kívánjuk megoldani. Ezen felül azonban minél tökéletesebben találja meg a munka a maga gazdasági értékelését, annál inkább fejtheti ki az ügyvéd tudását és energiáját abban az irányban, amely hivatásának eszmei és etikai tartalmat biztosít. Így válik a díjmegállapítás kérdése az ügyvédség fejlődését irányító közérdekű problémává. Biróságainkon mulik, hogy ez a probléma egészséges megoldásra találjon. V. J.

Ügyvédi költség felemelése. Panaszoltuk 2. számunkban, hogy az ügyvédi költségeknek a felsőbiróságok előbbi emelését a Kuria meglehetősen mostohán kezeli. Most megint olvashatunk egy megértőbb határozatot. A P. VII. 5562/924. sz. határozat főlemeli felperesi ügyvéd elsőbirósági díjait, de itt is csak inter caetera érv a korona időközi romlása és ugyanaz a határozat a felebbezési költségeket nem emeli, bár igaz, hogy a felebbezési ítélet óta (1924. július 4.) a korona értéke stabil.